

Trygghetsplan

Hagaskolan -

Engagemang, allas lika värde, utveckling

2022-10-01 till 2023-09-30

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Grundskola årskurs F-9, fritidshem

Ansvarig för planen:

Anna Andréasson
Rektor, Hagaskolan

**Vallentuna
kommun**

Innehåll

Syfte med trygghetsplan och skolans trygghetsarbete	3
Om lagar och styrdokument	3
Innehåll i Trygghetsplanen	3
Skolans uppdrag och förhållningssätt	3
Systematiskt arbetssätt med delaktighet och inflytande	4
Elevernas delaktighet	4
Vårdnadshavarnas delaktighet	4
Personalens delaktighet	4
Föregående läsår	5
Översikt kommande insatser	5
Årskurs F-2	5
Årskurs 3-5	7
Årskurs 6-9	8
Fritidshem	9
Kommunikation och spridning	9
Riktlinje och rutin vid eventuell händelse av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier	10
Definitioner	11

Syfte med trygghetsplan och skolans trygghetsarbete

Syftet med en trygghetsplan är att beskriva hur Hagaskolan arbetar för att främja elevernas lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsvariation. Planen ska förebygga samt motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Planen ska tydliggöra för skolans rutiner avseende trygghetsarbetet samt redovisa pågående arbete i verksamheten. Planen ska fungera som ett stöd och tydliggörande av arbetsprocessen. Den ska även bidra till att påverka arbetet kring trygghetsarbetet i en viss riktning.

Om lagar och styrdokument

Alla elever har rätt att utvecklas, lära i en trygg miljö med studiero och bemötas med respekt (5 kap. 3 § och 6 kap. 6-10 § skollagen; Lgr 22). Hagaskolan och tillhörande fritidshem ska vara fria från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Det är en förutsättning för elevernas möjlighet till lärande, utveckling och delaktighet. Det finns i huvudsak tre lagar som skyddar elever från kränkningar, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan.

- 6 kap. skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Barnkonventionen

Innehåll i Trygghetsplanen

Varje år ska en plan mot kränkande behandling upprättas (6 kap. 8 § skollagen). I den ingår alla tre lagstiftningar ovan. Den ska innehålla:

- Systematiskt arbetssätt för delaktighet och inflytande – översikt över de aktiva åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling för en trygg verksamhet.
- Utvärdering föregående år – redogörelse och en sammanfattande analys för genomförda åtgärder.
- Aktiva åtgärder som ska genomföras eller påbörjas under det kommande året.

Skolans uppdrag och förhållningssätt

Vi preciserar varje år mål och aktiva åtgärder för att säkra trygghetsarbetet. För att möjliggöra detta arbetar vi medvetet på flera nivåer – främjande, förebyggande och åtgärdande.

Följande grundstenar kommer utgöra riktningen för vårt gemensamma arbete

- Alla elevers lika värde
- All personal på skolan delar idé om tillgänglighet
- Undervisningen planeras utifrån olikheter
- Elever hjälper varandra
- Eleverna lär sig samverka
- Eleverna är engagerade i sitt eget lärande och bedömning
- Skolan är till för alla elever och välkomnar olikheter
- Skolan motverkar mobbning

Systematiskt arbetssätt med delaktighet och inflytande

Skolans ledningsgrupp ansvarar, tillsammans med kurator, för skolans strategiska trygghetsarbete. Det innebär att vi arbetar systematiskt och sätter upp mål för och följer upp trygghetsarbetet i de olika arbetslagen samt på skolan i stort. Trygghetsarbetet är främjande, förebyggande och åtgärdande.

En viktig del i trygghetsarbetet handlar om att kartlägga risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling samt undersöka hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. Underlag för detta samlas in från olika avsändare med olika perspektiv löpande under läsåret.

Skolan kommunicerar även veckovis med kommunens trygghetsgrupp, Tryggare Vallentuna, för att delge aktuell information så att trygghetsfrämjande insatser kan riktas bättre.

Elevernas delaktighet

Varje år genomför eleverna på skolan en trygghetsenkät. Enkäten innehåller frågor om allt från trygghet på skolans område till upplevelser om kränkningar på nätet. Enkäten återkopplas till personalen på skolan som utifrån den kan prioritera trygghets- och värdegrundsarbetet i klasserna och på skolan. Utifrån sammanställningen av de anmälningar om kränkningar som inkommer till skolan lyfts generella förbättringsområden med elevrådet. Om utvecklingsområdet rör en specifik årskurs, klass eller elevgrupp sker samverkan med elevgruppen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Hagaskolan arbetar aktivt för att samarbetet mellan skola och hem ska vara förtroendefullt och syfta till elevens bästa. Skolan tar tidigt kontakt med hemmet i de fall där en elev agerar kränkande/diskriminerande eller utsätts för kränkning/diskriminering. Vårdnadshavare kan anmäla kränkning/diskriminering och framföra synpunkter/klagomål via kommunens e-tjänster. Vårdnadshavare ges möjlighet att ställa frågor under samrådsmöte, där skolans trygghetsarbete presenteras.

Personalens delaktighet

För att ge goda förutsättningar för personal att arbeta med trygghetsfrågor sker kontinuerlig kompetensutveckling i frågor kring tillgänglig undervisning, förebyggande och främjande elevhälsoarbete. Utbildningstillfällen i vårt digitala system erbjuds två gånger per läsår för att säkerställa att all personal är uppdaterade.

Personalen är delaktig genom återkommande dialog i arbetslagsmöten, diskussioner under personalkonferenser och på återkommande uppföljnings- och utvärderingstillfällen. Resultatet från trygghetsenkäten presenteras på gemensamma möten där personalen arbetar fram de insatser som ska genomföras för att komma till rätta med eventuella avvikelser samt upprätthålla goda resultat.

Föregående läsår

Under läsåret besvarar skolans elever två enkäter, en kommungemensam trivselenkät och Våga Visa-enkäten. Trivselenkäten besvaras av alla kommunens elever och resultatet kan sedan användas för att se till den egna verksamhetens utveckling men även som jämförelse av kommunens skolor. Våga Visa-enkäten genomförs i årskurs F, 3, 6 och 8. Det är en omfattande utvärdering som genomförs i åtta kommuner i Stockholmsområdet. Resultaten från enkäterna tillsammans med elevernas faktiska resultat i form av betyg och nationella prov är en viktig grund för vårt systematiska kvalitetsarbete. Underlaget hjälper oss att få syn på vad vi lyckas bra med och vad vi behöver utveckla. Vid en sammanställning av de svar som inkommit genom enkäterna kan vi se att det som framkommer i trivselenkäten även framkommer i Våga Visa enkäten. Sammanställt över alla stadier uppger eleverna att de i stor utsträckning trivs och känner sig trygga på Hagaskolan. De flesta uppger att det finns vuxna som agerar om någon elev blir utsatt för kränkande behandling. Eleverna uppger framförallt att de trivs bra med skolgården, fotbollsplanen och i biblioteket.

Det framkommer även likt tidigare år att en del elever fortsatt känner sig otrygga i omklädningsrummen och på toaletterna. Att öka elevernas trygghet på alla platser i skolan har sedan tidigare varit ett utvecklingsområde. Vi ser att detta främst framkommer i de lägre åldrarna och det kommer att vara ett utvecklingsområde som följs upp kontinuerligt även detta läsår.

Vi kan genom statistik från antalet anmälningar om eventuell kränkande behandling och svar från enkäterna se att det finns elever som blivit utsatta för kränkande behandling på skolan. I trygghetsplanen redovisas hur de olika stadierna arbetar under läsåret för att förebygga kränkande behandling, diskriminering och trakasserier samt för att öka trygghet och studiero. Det som är viktigt att beakta är att pojkarna är kraftigt överrepresenterade i vår statistik vad gäller kränkande behandling, både som utsatta och som de som utsätter andra.

Översikt kommande insatser

Hagaskolans systematiska trygghetsarbete fortgår under hela läsåret i de olika arbetslagen som arbetar gemensamt och systematiskt med trygghet, trivsel och studiero. Tillsammans med lärare, fritidspersonal, specialpedagog, skolkurator och biträdande rektor följs arbetet upp, analyseras och planeras i återkommande träffar och workshops. Det finns en koppling mellan trygghet, studiero och tillgängligt lärande för ökad målpuppfyllelse.

Årskurs F-5

Nedan utvecklingsområden grundar sig i elevernas svar på frågorna i trivselenkäten, dessa områden kommer särskilt beaktas då trygghetsarbetet planeras under kommande period. Arbetslaget kommer aktivt att arbeta med tre utvecklingsområden, insatserna följs systematiskt upp under arbetslagsmöten tillsammans med skolkurator, specialpedagog och biträdande rektor.

Utvecklingsområde 1: Öka upplevelsen av trygghet i relation till alla elever

För att öka elevernas trygghet i relation till alla elever kommer personalen:

- vara närvarande vid skåpen under skoldagen
- följa med eleverna vid förflyttningar t.ex. idrott, lunch, biblioteket
- finnas vid skåpen när eleverna går ut på rast

- hälsa och ta emot på morgonen
- vara aktiva under rasterna genom riktade aktiviteter, rastbodas samt uppdelade rastområden
- le och hälsa på alla elever för att avdramatisera mötet med de äldre eleverna
- öka samarbetet med övriga stadier för möjliggörandet av gemensamma aktiviteter
- ha återkommande samtal kring trygghetsarbete med eleverna.
- arbeta med att skapa förtroende hos eleverna
- arbeta för att elever som berättar om eventuell kränkning ska känna sig trygga med hur skolan tar emot informationen och vilket stöd som ges
- avsätta tid för att vara mer tillgängliga och synliga för eleverna

Utvecklingsområde 2: Öka tryggheten på skolan

För att öka elevernas trygghet på alla platser i skolan kommer personalen

- ha tydlig genomgång av rutiner för toalettbesök med eleverna i samband med klassrumsregler vid uppstartsdagarna
- vara närvarande då omklädningsrummen används, vänta in alla för att skapa trygghet
- dela upp toaletterna mellan årskurserna och introducera bildstöd
- uppmuntra och stärka eleverna att utveckla verktyg för att hantera konflikter
- bli tydligare i kommunikationen med elever kring skolans rutiner kring kränkningar och hur man arbetar kring olika ärenden
- skapa tydlighet hos eleverna kring vad som förväntas av dem och vad de kan förvänta sig av personalen vid konflikter elever emellan

Utvecklingsområde 3: Främja studiero

För att öka studieron under lektionstid kommer personalen

- ha tydliga rutiner kring uppstart och avslut av dagen: eleverna står på led, hälsar på alla och ha bestämda platser
- ha en tydlig genomgång av dagen för att alla elever ska känna sig trygga och veta vad som förväntas av dem under dagen.
- utgå från de sju frågorna anpassat till åldersgrupp.
- ha schema där halvklasser är planerade och lokalerna är fördelade för att bidra till arbetsro
- ha en gemensam genomgång av klassrumsregler och förhållningsregler i gemensamma utrymmen
- arbeta med att ha alla elever delaktiga i undervisningen

Kollegialt lärande kring studiero och tillgängligt lärande

Som en del i del främjande och förebyggande arbetet bedrivs i arbetslaget ett kontinuerligt och systematiskt kollegialt lärande utifrån aspekter som gynnar elevernas trygghet och studiero. Det kollegiala lärandet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och syftar till att öka lärarens kompetens och samsyn, och därmed likvärdigheten när det gäller dessa frågor, för eleverna. Vidare samverkar alla lärare med biträdande rektorer och specialpedagoger för att öka tillgängligheten i undervisningen och skapa en trygg studiesituation med utbildningen i fokus.

Årskurs 6-9

Många elever har i olika samtal och utvärderingar berättat att de önskar få möjlighet att träffas över klass- och årskursgränserna. För att göra detta på ett lustfyllt och strukturerat sätt har vi valt att dela upp alla elever i årskurs 7-9 i tre "hus". Ytterligare en insats för att öka elevernas trygghet och känsla av gemenskap med elever från andra klasser och årskurser är att elever i årskurs 7-9 erbjuds att engagera sig i en projektgrupp. Hos årskurs 6 har vi förstärkt klasserna med en resursperson som finns med under lektionstid och raster för att stötta eleverna på både individ och gruppnivå.

Övergripande syfte med hus-indelningen:

- Skapa förutsättningar för nätverkande mellan klasser och årskurser för att jobba för en ökad trygghet och gemenskap.
- Att koppla tävlingsinslag, events och happenings till husstrukturen för att se till att skolan är en plats där det känns lustfyllt och inbjudande att lära, umgås och utvecklas.

Övergripande syfte med projektgrupp

- Skapa förutsättningar för nätverkande mellan klasser och årskurser för att jobba för en ökad trygghet och gemenskap.
- Eleverna får tillsammans med personal på skolan driva och fördjupa sig i ämnen som intresserar dem lite extra.
- En av projektgrupperna som eleverna har kunnat välja har i uppgift att arbeta riktat med trygghet och trivsel på skolan. Genom detta engageras eleverna och deras åsikter och perspektiv hörs och tas tillvara. Projektgruppen leds av en stormentor och kurator.

Stormentorer

Hösten 2020 införde Hagaskolan en ny yrkesroll på högstadiet, stormentor. Detta är en satsning för att göra det komplexa mentorsuppdraget centralt och öka likvärdigheten mellan och inom årskurser och klasser. Inför läsåret 21/22 utökade vi med ytterligare en tjänst, vilket innebär att eleverna i åk 7-9 har en stormentor för respektive årskurs. Mentorerna har en viktig roll i arbetet med elevernas kunskapsmässiga, sociala och personliga utveckling. Stormentor är också kontaktperson/länk mellan elev-skola-vårdnadshavare. Stormentorn tar ett särskilt ansvar för sina klasser och de elever som ingår i de klasserna.

- Utökad mentorstid i halvklass ger ökad möjlighet att prata om trygghet och trivsel i klassrummet
- Möjlighet att upptäcka avvikelser och agera direkt
- Tätare kontakt och samverkan med elev och vårdnadshavare samt med externa aktörer.

Rastaktiviteter

Årskurs 7-9 har styrda rastaktiviteter som eleverna kan ta del av. Flera av dessa sker under ledning av en vuxen eller med en vuxen närvarande. Alla årskurser har tillgång till:

- Idrottshallen
- Pingis-/biljardrum
- Kortlekar, brädspel, bollar, pennor och "pyssel"

Kollegialt lärande kring studiero och tillgängligt lärande

Som en del i det främjande och förebyggande arbetet bedrivs i arbetslaget ett kontinuerligt och systematiskt kollegialt lärande utifrån aspekter som gynnar elevernas trygghet och studiero. Det kollegiala lärandet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och syftar till att öka lärarens kompetens och samsyn, och därmed likvärdigheten när det gäller dessa frågor för eleverna. Vidare samverkar alla lärare med biträdande rektorer, specialpedagog och stormentorer för att öka tillgängligheten i undervisningen och skapa en trygg studiesituation med utbildningen i fokus.

För att öka elevernas trygghet och trivsel i årskurs 6-9 arbetar personalen systematiskt med

- att nå eleverna på gruppnivå
- riktade insatser mot nya årskurser
- att följa upp elevernas utveckling på individ - och gruppnivå
- ökad vuxentäthet och med att möta upp eleverna på morgonen
- att skapa trygga och långvariga relationer
- att ta kontakt med elev och vårdnadshavare då en elev känner sig otrygg
- att stärka eleverna till eget ansvar för att bidra till ökad gemenskap
- ett kollegialt lärande kring vad, i undervisningen, som bidrar till trygghet och studiero
- kollegiala samtal och samarbeten som bidrar till samsyn kring och tydlighet i hur personalen kan arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för trygghet och studiero, ordning och reda.

Fritidshem

För att skapa en trygghet över hela dagen har det skett en omorganisation i fritidshemmens arbetslag. Personalen arbetar årskursvis och eleverna kommer att vara i samma lokaler som under skoltid. Klubben har sina lokaler fortsättningsvis vid kreativa torget. I början av läsåret fokuserar avdelningarna på samarbetsövningar, struktur, rutiner och regler för att skapa en god arbetsmiljö för eleverna.

Under året arbetar fritidspersonalen återkommande med:

- samarbetsövningar
- diskutera trygghet i storsamlingar och klassvis
- Skapa trygghet och struktur vid inskolningar och avdelningsbyte
- bildstödsschema för dagens/veckans aktiviteter
- fritidsråd för elevers delaktighet

Fritidspersonalen:

- arbetar elevnära för att skapa relation med eleverna
- ha regelbundna möten med specialpedagog kring elevhälsofrågor och anpassningar
- relationskartläggning i teamen F-5
- har samverkan/samplanering med skolpersonalen för att hitta bra strategier på gruppnivå
- rastvärdar har väst på sig utomhus. Olika färger för olika avdelningar för att eleverna snabbt ska se vuxna som tillhör avdelningen
- fler rastvärdar ute som arbetar med rastaktiviteter och rastbod
- Arbete med livskunskap och machokulturfrågor
- har värderingsövningar med eleverna

Kommunikation och spridning

Trygghetsplanen - plan för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska revideras varje år och presenteras för elever, personal och vårdnadshavare. Eleverna ska känna till hur de kan göra om de känner sig diskriminerade, trakasserade eller kränkta. Trygghetsplanen finns tillgänglig för vårdnadshavare, elever och personal på skolans hemsida.

a. Riktlinje och rutin vid eventuell händelse av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

All skolpersonal har enligt lag skyldighet att anmäla om en elev utsätts för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling. Detta skall ske skyndsamt.

Vid konflikter är det viktigt att personalen lyssnar och hjälper eleverna att förstå varandras perspektiv. Alla ska få förutsättningar och utrymme att uttrycka sig. Om det finns en misstanke att en eller flera elever upplever att de blivit utsatta för kränkande behandling görs en anmälan per elev. Det är alltid den enskildes upplevelse av situationen som ska vara vägledande.

- Anmälan av eventuell diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling utförs genom att fylla i anmälningsblanketten som finns i det digitala systemet DF-respons, av den personal som först får kännedom om att elev blivit utsatt.
- Om flera elever upplever sig utsatta vid samma tillfälle ska en anmälan göras för varje enskild elev.
- Via DF-respons skickas automatisk ett mejl till rektor/kurator om att en händelse har inträffat.
- De uppgivna kränkningarna i den tidigare anmälan ska hanteras och utredas skyndsamt.
- Utredningsarbetet ska dokumenteras i DF-respons och vara tillhanda inom två veckor från det att personal fått kännedom om att en elev upplever sig utsatt.
- Om bedömning görs att ärendet inte kan avslutas i direkt anslutning till utredningen påbörjas en uppföljning som avslutas först då eleven kan uppge att hen är trygg.

Att tänka på vid utredning

- Personal anmäler att en elev har uttryckt eller verkar uppleva sig utsatt (man anmäler alltså inte den som anges utsätta).
- Att en elev upplever sig utsatt kan framkomma genom information från exempelvis eleven själv, kamrater, vårdnadshavare, anonymt eller att personal såg en händelse.
- Utredningen ska allsidigt belysa vad som inträffat så att personal får tillräcklig information och kunskap om situationen för att kunna bedöma vilka eventuella åtgärder som måste vidtas.

Att tänka på vid insatser

Insatser bör sättas in både för att stötta den som är utsatt samt den som har utsatt någon. Detta kan ske på individ-, grupp- eller organisationsnivå. Insatser ska särskilt inriktas mot verksamhetens organisation, personalens kompetens och stödet till barn och elever. Skolan har möjlighet att besluta

om olika disciplinära åtgärder eller andra särskilda åtgärder för att tillförsäkra elevers trygghet och studiero eller komma tillrätta med en elevs ordningsstörande uppträdande (Skollag 2010:800 6 kap. 6§). Vårdnadshavare och elev får inför varje nytt läsår skriva under skolans förväntansdokument och i denna presenteras skolans konsekvenstrappa.

Definitioner

Kränkande behandling

Att ett barn/elevs värdighet kränks vid enstaka tillfälle. Dessa handlingar kan utföras av en eller flera individer och riktas mot en eller flera. Kränkningar kan vara synliga, handfasta men också dolda och subtila.

Exempel på kränkning kan vara

- Fysiskt (knuffar och slag)
- Verbalt (ovänligt bemötande, hånfulla skratt, nedlåtande attityd, hot eller svordomar)
- Icke verbalt (suckar, blickar, miner)
- Psykosociala (osynliggörande, utfrysning, ryktesspridning)
- Text och bilder (klotter, brev, sms, fotografier och andra meddelande på sociala medier)

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Mobbning är något som upprepas och pågår under en längre tid.

Diskriminering

Ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer.

De sju diskrimineringsgrunderna är

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Direkt diskriminering - att en elev missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan elev, kopplat till diskrimineringsgrunderna.

Exempel att en elev inte får tillträde till skolan eller inte får vara med på vissa lektioner på grund av sin funktionsnedsättning.

Indirekt diskriminering - att en elev missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller liknande som framstår neutral, men som i praktiken särskilt missgynnar en elev med viss diskrimineringsgrund. *Till exempel genom att skolan behandlar alla lika och inte tar hänsyn till de särskilda behoven som en funktionshindrad person kan ha för att kunna delta i skolarbetet.*